სამშაბათი, 1917 წ. გიორგობისთვის 14 (27) № 252

წელიწადი მესამე

ფასი 15 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

რედაქცია

საგაზეთო მასალა უნდა იყოს დაწერილი გარკვევით და ერთ გვერდზე. წერილში უნდა აღნიშნული იყოს ავტორის ვინაობა და მისამართი. უპირობოთ გამოგზავნილი მასალა უფასოთ ითვლება. დაუბეჭდავი საგაზეთო მასალა არ ინახება და რედაქცია არავითარ მიწერ-მოწერას მის შესახებ არ კისრულობს.

რედაქცია ღიაა დილის 9—3 საათამდის, გარდა უქმე დღისა. სარედაქციო საქმეების გამო პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება ამავე დროს.

მისამართი: თბილისი, სასახლის ქ. № 5 თავად-აზნაურობის ქარვასლა. ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, почт. ящикъ № 76. ტელეგრამის ადრესი: Тифлисъ. Сакартвело.

კონტორა

გაზეთის ფასი პირველ გიორგობისთვიდან წლის დამლევამდე 6 მან. ერთი თვით (მისამართით თბილისში) 3 მან. ცალკე № 15 კაპ. განცხადების ფასი სტრიქონი პეტიტისა პირველ გვერდზე 40 კაპ. უკანასკნელზე—30 კაპ. საქართველოს გარეშე მოსულ განცხადებათა ფასი ორჯერ მეტია. სამგლოვიარო განცხადება თითოეული ზომით: 15×2=8 მანეთი, 20×2=10 მანეთი, 30×2=15 მანეთი. მისამართის გამოცვლა ღირს ქალაქში 75 კაპ. ქალაქ გარეთ 1 მანეთი. ფული და წერილები, რომელიც კონტორას შეეხება, უნდა გამოიგზავნოს კონტორის სახელზე. სიკვდილის განცხადებანი უნდა მოტანილ იქმნას არა უგვიანეს $1\frac{1}{2}$ საათისა კონტორაში. კონტორა ღიაა დილის 9 საათიდან 3 საათამდე და საღამოს 6—7 ს-მდე.

ტელეფონი რედაქციისა და კონტორისა 15—73

გაზეთის შინაარსი

ცნობებიდან

ცნობები ვენეციის აღების შესახებ სინამდვილეს არ შეესაბამება.—ინგლისელებს გერმანელების 8000 ტყვე წაუყვანიათ.—ხმებია, ვითომც რუმინეთი რუსეთის წინააღმდეგ მოდიოდეს.—ამერიკა რუსეთს არაფერს უგზავნის.—მოელიან დეკრეტს ლაშქრისა და ფლოტის დემობილიზაციის შესახებ.—გამოიცა დეკრეტი ერების უფლებათა შესახებ.—მოსკოველები ქალაქს სტოვებენ.—ცარსკოე სელოში დიდი მთავარი პეტრე ალექსანდრეს ძე შეუპყრიათ.—ბაქოში დეპუტატთა საბჭოს დაუდგენია მთავრობის ხელში ჩაგდებას შეეცადოს.

წერილებიდან

ნ. **ნიკოლაძე.** სამერმისო.
ტ. **ტაბიძე.** „ეროვნულ დემოკრატიას“.

მ. **ხერხეულიძე.** ქართველნო.
მ. **საირხელი.** მოძმეცი ხელი.
ვ. **ბარნოვი.** გახსოვდეთ.
ბ. **გამსახურდია** რუსეთის რევოლუცია.

კორესპონდენცია (სამურზაყანოდან).

თამარა გიორგის ასული ზლატნიცკისა გულითადის მწუხარებით აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ, რომ ქუთაისში გარდაიცვალა მეუღლე მისი

ევგენი სიგიზმუნდის ძე

ზლატნიცკი

დაკრძალვა მოხდება ქ. გორში, 14 ნოემბერს. გამოსვენება დილის ათის საათზე.
(1—870—1)

ქართული კლუბი

ქართული დრამა. წარმოდგენა № 16.

ოთხშაბათს 16, ორშაბათს 20 ნოემბერს, 1917 წ. თბილისის ქართულ დრამ. დასის მსახიობთა მიერ წარმოდგენილი იქნება

ორჯელ ახალი პიესა ნ. შიუკაშვილისა.

I

სული

დრ. 3 მოქმ.

II

საღამოს ერთი ცხვირი ხეირია

ვოდ. 1 მოქ. გ. სუნდუკიანცისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნნი: ქილარჯიშვილი მ., ქიქოძე ნ., ივერიელი ა., ჩიჩუაშვილი ელ., ჯავახიშვილი ნ. ბ-ნნი: აბაშიძე ვას., გვარაძე ნ., ზარდალიშვილი ი., თარხნიშვილი ი., მიტაგაძე ვ., ქუცნძე ს., შალიკაშვილი ვ., ცაციშვილი ნ.

3—836—1 რეჟ. ვ. შალიკაშვილი.

საჯარო ვაჭრობა

გიორგობისთვის 17-ს ყარაიაზში საეროზბო კავშირის 200 ცხენი საჯაროდ გაიყიდება.

3—387—1

Г. ГВАЗАВА

ГРУЗІЯ

съ точки зрѣнія

МЕЖДУНАРОДНАГО ПРАВА

გამოიცა და ისყიდება საქ. ეროვ. დემ. პარტიის ბიუროში.

10—5

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს!

მამულიშვილნო!

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის მიზანია თავისუფალი საქართველოს აღდგენა... მთელი ამერეთი და იმერეთი უნდა გაერთიანდეს და დაამყაროს ის ეროვნული თვითმართველობა, რომლის უფლებანი საქართველოს დაუთმის 1783 წლის რუსეთთან დადებულ ხელშეკრულებით.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია არ არის სოციალისტური პარტია, იგი მოითხოვს ყველა კლასთა შეთანხმებას და თანამშრომლობას, რათა ქართველმა ერმა გაერთიანებული ძალებით დაიცვას თავისი თავი და მიაღწიოს თავისუფლებას.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია იცავს კერძო მესაკუთრეს უფლებას როგორც სოფლად, ისე ქალაქად, ვინაიდან მხოლოდ კერძო საკუთრების, კერძო თაოსნობის და კერძო შემოქმედების განმტკიცებით შეიძლება ქართველი ერის გამდიდრება, განათლება და გამრავლება.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს თანასწორობას ქართული რესპუბლიკის ყველა მოქალაქისას, განურჩევლად ეროვნებისა და სარწმუნოებისა.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს რათა საქართველოს ავტონომიურმა მთავრობამ გამოისყიდოს იძულებით დიდი მამულები და გადასცეს იგი უმამულო მიწის მუშას, გლეხს სრულ საკუთრებად, იმ წესით, რა წესსაც საქართველოს ეროვნული დამფუძნებელი კრება დაადგენს...

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია მოითხოვს ქართულ მეურნეობის, ვაჭრობა-მრეწველობის და ხელოსნობის ზრდა-განვითარებას.

მამულიშვილნო!

ვისთვისაც ძვირფასი რამ მთელი მოვალეობა სუსტი საქართველოს კერძო მესაკუთრეების თავისუფალ შრომაზე უნდა იყოს აშენებული,

მიეცით ხმა საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის საარჩევნო სიას № 8 ს.

მესაკუთრენო!

გახსოვდეთ, არც ერთი ხმა სოციალისტებს!

მხოლოდ ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია დაიცავს თქვენს ინტერესებს, როგორც რუსეთის ისე საქართველოს დამფუძნებელ კრებაზე.

მიეცით ხმა საარჩევნო სიას №

8

1. **კედია** სპირიდონ მალხაზის ძე—პუბლიცისტი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
2. **გვაზავა** გიორგი ბეჟანის ძე—ნაფიცი ვექილი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
3. **ქარუმიძე** შალვა ალექსანდრეს ძე—პედაგოგი.
4. **მაჭავარიანი** იოსებ კონსტანტინეს ძე—ნაფიცი ვექილი.
5. **ბეჟანიძე** სულეიმან ბეგი—მეურნე (აჭარიდან).
6. **წერეთელი** ვასილ გიორგის ძე—პუბლიცისტი, ქალაქ ქუთაისის ხმოსანი.
7. **ვეშაპელი** (ვეშაპიძე) გრიგოლ გიორგის ძე—გაზეთ „საქართველოს“ რედაქტორი, ქალაქ თბილისის ხმოსანი.
8. **ყურული** გიორგი დურმიშხანის ძე—ქალაქ თბილისის ხმოსანი, ჭიათურის შავი ქვის საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი.
9. **გორდეზიანი** გიორგი პავლეს ძე—ნაფიცი ვექილი.
10. **ივანიცკი** (ინგილო) რაფაელ ალექსანდრეს ძე—იურისტი.
11. **კეკელიძე** კორნელი—რექტორი თბილისის სასულიერო სემინარიისა.
12. **ნიჟარაძე** რეჯებ ბეგი—მეურნე.
13. **თორაძე** ალექსანდრე დავითის ძე—პედაგოგი.

საქართველო

I.—ეროვნული ყრილობა

„გაჭირვება მაჩვენე, გაქცევას გაჩვენებო", ნათქვამია. გაჭირვებამ გვაიძულა თავს უშველოთ. ომის შემოქმედებამ, რომელიც ძლიერს ამაღლებს და სუსტს მუსრავს, ჯერ დაჰქანცა, მერმე არია და ბოლოს დაშალა რუსეთი, ჩვენ კი, მისი მოიმედე გაგვრიყა. გვინდა თუ არა თვითარსებობა, შეგვეძლია თუ არა თავის რჩენა, ეხლა ჩვენ თავს ჩვენვე უნდა მოვუაროთ. სხვა პატრონი აღარსად გაგვაჩნია. ჯარს ველარავის ვუყურებთ.

თავად-აზნაურობის შემკვიდრეობის მოხელეებით ამ თვის 19-ს მოწვეულია თბილისს პირველი ქართული ეროვნული „ყრილობა", რომელსაც ინტერპარტიულმა საბჭომ დაავალა აგრეთვე ყველა თანამედროვე საქართველოს საკითხის განხილვა.

ცარიელ ლაპარაკით და ლაყბობით ნუ ვაქცევთ ამ სანატრ ყრილობას. მას ნამდვილი დაუშვენებელი ხასიათი უნდა მიეცეს. თუ მან ჩვენი ერის მთლიანობა და მმართველობა არ შექმნა, საქართველოსაც ის ბედი ელის, რაც რუსეთს ერგო: დაგვ გაგვხრწნის. „ყოველი მეფეება, რომელი განწვალთას თავისა თვისისა, მოოხრდების, და ყოველი ქალაქი, გინა სახლი, რომელი განწვალთის თავსა თვისსა, ვერ დამტკიცდეს". სახარების სიტყვებია!

ყრილობის დანიშნულებაა საქართველოს კონსტიტუცია შეუდგინოს, ესე იგი წესი და მმართველი გაუჩინოს. ამ წესწყობილების შავი მას უნდა დაუმზადოს და წარუდგინოს მისმა მომწვევმა ინტერპარტიულმა საბჭომ. უამისოთ ყრილობა არა თუ ამაოთ ჩაიარს, უარესათ არევს ქვეყანას. გავიხსენოთ მოსკოვის ვითომ „სახელმწიფო თათბირი".

ნუ გავიმეორებთ სხვის შეცდომას, ქვეყნის მაგალითით ვიმარგებლოთ. ნამდვილი არა ვარგა. „ქორო, დიდისა მდევარო, შეგჯდა დარჩები მშიერი". ბედნიერათ ჩავითვალოთ თავი, თუ შევძლოთ დავუმკვიდროთ სამშობლოს რაც სხვას გამოადგა. სახელმძღვანელოთ მივიღოთ ევროპიული წარმომადგენლობა, რომელმაც იხეირა ყოველგან, როგორც სახელმწიფო, ისე საერობო, საქალაქო და სამრეწველო საქმეებისთვის. მისი სხემა—მუდმივი გამგეობა, ამსრულებელი მისი ამორჩევი სათათბიროს გადაწყვეტილებისა, და ეს სათათბირო, წარმომადგენელი ერის ყოველ გვარ დარგისა და ინტერესებისა. ათასი რომ ვეძებოთ, სხვას ჩვენ ვერას გავაჩენთ უკეთესს: სხვა ყველაფერი ნაშინჯია და მახინჯი გამოდგა.

წარმომადგენლობა ერის მაგიერობას კი არ ნიშნავს. ის მარტო სარკეა ერის ძალწყობილებისა, მცველი, მმართველი ერის შემოქმედებისა და არა თავის თავად მწარმოებელი. ეხლანდელი ომის უმთავრესი დასკვნა იმ ძველი რწმენის შემუსვრაა, ვითომ ძლიერება რიცხვის, მარჩილების, სიმდიდრის მხედრი იყოს. ეს რომ მართალი ყოფილიყო, იაპონიას 1895-ში ჩინეთი გალეწდა და 1905-ში—რუსეთი, და გერმანიას ეხლა ინგლისი, საფრანგეთი და რუსეთი შემუსრავდა. სინამდვილემ კი წინააღმდეგი გვაჩვენა. ქვეყანა ეკუთვნის ცოდნას, ჭკუას, იარაღს, ენერგიას. ეს მცნება ქართველოსთვის არ ახალია, ძველია: „ბრძნი სჯობია ღონესა, თუ კაცი მოიგონებსა", უთქვამთ ჩვენს წინაპართ.

ადამიანის შრომა და მეცადინეობა ერთიდაიგივეა, მაგალითად, ხორბლის ფქვაზე, ხელის წისქვილით, ან წყლის წისქვილით, ან ორთქლის თუ ელექტრონით მბრუნავ წისქვილით. იქნება პირველი იარაღით ბევრათაც უფრო ძლიერ იყოს მუშაობა. მაგრამ რამოდენ ათასად უფრო ნაყოფიერია უკანასკნელ მანქანის საშვალებით?

იარაღი, ტექნიკა, პირადი მოხერხება და ინიციატივა უცილოთ მეფობს ეხლანდელ გარემოებებში. ამ მიზეზით მომავალმა საერო ყრილობამ თავის წესებს და ორგანოებს ცალმხრივი პარტიული ხასიათი არ უნდა მისცეს. პარტიებს ეკუთვნის პირველ ხანაში ყოველგან უფრო ზედამხედველობა და მოწყობა შეძენილი უფლებების დაურღვევლობისა. ქვეყანას კი, ამას გარდა, სხვაც ბევრი რამ სჭირია. რუსეთის რევოლუცია, იქნება, ისე მალე არ გაკოტრებულიყოს, პოლიტიკურ პარტიებს, საქმიანობაში გამოუცდელებს, თვითონ რომ არ ეკისრათ ქვეყნის მმართვა. ეს ტვირთი მცოდნე სპეციალისტებისთვის უნდა მიგვენდოთ. ესენი ბევრათ უკეთ მოაწყობდნენ ხალხის რჩენას, ფულის შოვნას, ჯარის წყობას, ზავის მზადებას, გზების მმართველობას, საქონლის ზიდვას და სხვა და სხვა. ამ მმართველებზე პარტიებს ფხიზელი ზედამხედველობა რომ ჰქონოდათ, მათი საქმეც უკეთ წავიდოდა და რუსეთისაც.

იმ წესის დაცვა, რომელიც ყველას უმთავრეს საჭიროებათ მიაჩნია ჩვენში, ყოვლად შეუძლებელია, თუ ახალმა გამგეობამ ხალხი არ იხსნა მომავალი და მოსალოდნელი განსაცდელისაგან. თუ ახალმა წესმა არ მიიზიდა და არ გაამხნევა ყველა ის მცხოველმყოფელი ძალები, რომელიც კი საქართველოს გააჩნია, ვერავითარი შედგენილობა ჩვენი გამგეობისა და ვერავითარი წესწყობილება ვერას გვიშველის. სიტყვების რახა-რუხი უძლურია იქ, სადაც შიმშილი ქანცავს ხალხს და ძალადობა ართხრობს.

უკანასკნელი შენიშვნა: ამ პირველი საერო ყრილობის მრავალ-რიცხოვანება იქნება სასარგებლოც იყოს: რაც მეტი ხალხი დაესწრება წესის დებნას, მით უკეთესი. მაგრამ შემდეგისთვის კი, მუდმივ მმართველში, საქართველო ვერ შეიგუებს ამხელა სათათბიროს. თითოეული მოწვევა სამასი წარმომადგენლისა, გინდ სამ-ოთხი დღით მარტო, 30.000 მანეთი მაინც დაჯდება. სათათბირო კი ყოველ წლობით რამდენიმე თვე უნდა შრომობდეს, თუ გვინდა, რომ საერო საქმე კარგად წავიდეს. ნუ ვუბრუნდებით სათავადაზნაურო ბანკების პირვანდელ ბრბოებრივ კრებებს. ვიკმაროთ სათათბირო ორმოცი, სამოცი წევრისაგან შემდგარი, ყველა ოთხი წლით უნდა იქნეს არჩეული და ხარჯს ლებულობდეს სამგზავროს და სადამსწრებოს. ასეთ წევრებს ახსოვთ საერო საქმეების წარსული, უწინდელი გადაწყვეტილების მიზანი, საზოგადო კასსის მდგომარეობა, მოსალოდნელი საჭიროება და პასუხისგება. ალა-ბლათ ისინი არას დაადგენენ, არავის აირჩევენ.

ვინატროთ, ნაყოფიერი გამოდგეს ეს ჩვენი ავტონომიის პირველი ნაბიჯი, რომ მისი პირველი საერო „ყრილობა" არ დაიშალოს, სანამ არ შეუდგენს საქართველოს მოკლე წესწყობილებას და მარჯვე გამგეობას.

ნ. ნიკოლაძე.

ერთიან დემოკრატიას

არჩევნები უკვე დაიწყო.

რაც არ უნდა შეემთხვეს რუსეთში დამფუძნებელ კრებას ქართველი ერი მოვალეა გულისყურით მოეპყრას არჩევნებს. ქართველ ერს საკმაო პოლიტიკური გამოცდილება აქვს ამისთვის.

ცხრა თვე ელოდა საქართველო თავის ბედის გადაწყვეტას, უკანასკნელად მაინც უნდა მოეღოს ბოლო ამ ლოდინს.

ჩვენი პარტია განსაკუთრებული ყურადღებით უნდა მოეპყრას ამ არჩევნებს. სხვა პარტიებს წინ უძღვის 4 სახელმწიფო სათათბიროს არჩევნების გამოცდილება, ჩვენ პირველად გამოვდივართ ასეთ დიდ სცენაზე. და ამ გამოსვლას დიდი მნიშვნელობა ექნება ჩვენი პარტიის გავლენისთვის მომავალში.

ქართველ ამომრჩეველს უნდა ახსოვდეს, რომ რუსეთის პარლამენტის ათი წლის არსებობის ხანაში არავითარი გაკეთებულა ქართული საკითხის წამოყენებისთვის. ქართველ საზოგადოების თხოვნით პოლონელმა დეპუტატმა ალექსანდრე ლედნიცკიმ აიმაღლა პირველად ხმა საქართველოს ავტონომიაზე, მაგრამ ეს ამბავი მხოლოდ ამ დეპუტატს თუ ახსოვს, და სულ რამდენიმე პირს.

ცუდ ნიშნების ქვეშ იწყება არჩევნები რუსეთის დამფუძნებელი კრების. სატახტო ქალაქების აჯანყებული პროლეტარიატი და ფრონტიდან დაბრუნებული ჯარისკაცები საზღვისწეროთ გადაეკიდნენ დანარჩენ რუსეთს.

მტრისაგან ყოველი მხრივ გარემოცული რუსეთი მიაგავს აჯანყებულ გარნიზონს, რომელიც შიშისგან და შიმშილისგან გარეტებული მირბის უკვე გაღებულ ციხე-კრებიდან და მტერთან შესახვედრად გამზადებული რაზმები ერთი-მეორეს ერევიან და მოსპობას უპირობენ.

გამარჯვებული გერმანელი მხედრები ამ დროს ახლად აღებულ ციხეში აღიზიანებენ დაღუპულ ლოთა სასახლეებს და სულაც არ ფიქრობენ იმ სამშვიდობო მანიფესტზე რომელთაც ასე დაუზოგველად აქვეყნებენ რუსეთის მუშათა საბჭოები.

პეტროგრადს უკვე ასდის „დამწვარი ხახვის" სუნი, როგორც ერთხელ გარემოცულ პარიზზე ამბობდა ბისმარკი და შეიძლება გერმანელთა მთავრობას კიდევ მოუხდეს გამეორება 70—წლის ამბების და თვითონ შექმნას რუსეთში ახალი მთავრობა, რომ კაპიტულიაციის პირობები გამოართვას.

ყოველ შემთხვევაში დამფუძნებელი კრება უკანასკნელი საშუალებაა, რომ ანარქიული რუსეთი შევიდეს უფლების რკალში, ამიტომ ელოდენ ამდენხანს ამ კრების მოწვევას. დღეს გარემოებანი ძირიანად იცვლება, ქართველი ერი მოითხოვს ძლიერი ნებისყოფით რომ გადარჩილ იქნას მისი ბედი და დაუბრუნდეს თავისუფლება, რომელიც წაართვეს მას რუსეთის მეფეებმა იმპერატორებმა და ბატონობას შეჩვეული ველიკორუსის ამ ჟამათაც სცდილობს არ გაუშვას თავის გავლენისგან.

ქართველ ამომრჩეველს უნდა ახსოვდეს, რომ ამნაირი დრო, როგორიც ეხლა არის დროს არ დადგება საქართველოს განთავისუფლებისთვის და რა იქნება საქართველო, თუ იმას არ ექნა მთლიანობა.

ქართველი ერი ვერასოდეს ვერ მოინელებს რომ ის პროვინციები, რომელიც მას ეკუთვნოდა ისტორიულად და ეხლაც იმყოფება მისი გავლენის სფეროში მიეცეს სხვას.

ტ. ტაბიძე

ომი და ზავი

დეპეშები

აღმოსავლეთის ფრონტი.

რუსეთის შტაბის ცნობა.

შტაბი. გიორგობისთვის 10. ჩრდილოეთის ფრონტზე სროლაა. პსკოვის გზატკეცილის სამხრეთით მტერმა ჩვენს მოწინავეებს დაახვედრა, მაგრამ ჩვენმა არტილერიამ საქმე გამოაკეთა.

დასავლეთის, სამხრეთ-დასავლეთის, რუმინეთის და კავკასიის ფრონტზე სროლაა.

სიმშილი ფრონტზე

გიორგობისთვის 4-ის „დელო ნაროდა" გადმოგვცემს: „როგორც გამოირკვა ჩრდილოეთის და დასავლეთის ფრონტზე ლეინობისთვის 3-ს, პური სრულებით არა ჰქონიათ. სამხრეთისა და რუმინეთის ფრონტზე მხოლოდ 4 დღის საკმაო პური-და დარჩენიათ.

დასავლეთის ფრონტი

საფრანგეთის შტაბის ცნობა

პარიზი. ლეინობისთვის 31. ოფიციალური ცნობა. რეიმსის რაიონში გერმანელებმა არტილერიის დახმარებით სანგრებ იერიში მოჰქონდათ. ლეინობისთვის 11 გერმანელების არტილერია მედგრად უშენდა ყუმბარებს შამპანის რაიონში ჩვენს მოწინავე სანგრებს.

ზავის გარშემო

მოკავშირე სახელმწიფოთა განცხადება

კავკასიის მხედრობათა კომისარ დონსკოის შტაბიდან შემდეგი საწრაფო დეპეშა მიუღია: მოკავშირეთა სამხედრო მისიის წარმომადგენლებმა შტაბში ოფიციალურად განაცხადეს: თუ რუსეთი გერმანეთს სეპარატიულ ზავით შეეკრა—მოკავშირენი იძულებულნი იქნებიან მიმართონ უკიდურეს ზომებს, რაც რუსეთისათვის მეტად სამძიმო იქნება.

ვილჰელმის პასუხი

ხმებია, ვითომც იმპერატორ ვილჰელმს შემოუთვლია: ზავის შესახებ მოლაპარაკება მხოლოდ დამფუძნებელ კრებას „იმპერატორ ნიკოლოზ მე-2-ის კანონიერ მემკვიდრეს"-ო.

ბოლშევიკების დიქტატურა

პეტროგრადში

სტამბათა ნაციონალიზაციის დეკრეტი

ბოლშევიკურ მთავრობას უკვე მზად ჰქონია სტამბათა და ქაღალდის ნაციონალიზაციის დეკრეტი. ყველა სტამბები სახელმწიფოს საკუთრებად უნდა გამოცხადდეს. სტამბებით სარგებლობა შეეძლებათ მხოლოდ პარტიებს და დიდ ორგანიზაციებს, როგორიცაა მუშათა, გლეხთა და ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭოები, ყაზახთა ჯარის კავშირი, ქალაქთა თვითმმართველობანი და სხვა. სტამბებისა და ქაღალდის დანაწილება მოხდება პარტიებისა და ორგანიზაციების წევრთა რაოდენობის მიხედვით.

განცხადებათა მონოპოლიზაციის დეკრეტი

განცხადებათა მონოპოლიზაციის დეკრეტის თანახმად აიკრძალება განცხადებების შეჭდვა ყველა გაზეთებში. გარდა „მთავრობის უწყებისა", რომელსაც „სახალხო მთავრობის უწყება" დაერქვა და მუშათა და გლეხთა მთავრობის გაზეთებში.

წინადადება დროებით ზავის შესახებ

კავკასიის სამხედრო კომისარმა დონსკოი კავკასიის სამხედრო ნაწილებს დეპეშით აუწყებს, რომ ბოლშევიკების მთავრობამ წინადადება მისცა ჯარს, შესწყვიტონ ცალ-ცალკე პოლკებმა მტერთან ბრძოლა და დროებით ზავი ჩამოაგდონ. კომისარი თავის მხრით აფრთხილებს არ მიიღონ ბოლშევიკების წინადადება და მოუწოდებს, მხარი დაუჭირონ ჩერნოვის მთავრობის შექმნას.

ლენინის წინადადება სოციალისტ-რევოლუციონერებისადმი

მემარცხენე სოციალისტ-რევოლუციონერებს ლენინმა კიდევ სთხოვა სახალხო კომისარების საბჭოში შესვლა: სოციალისტ-რევოლუციონერებმა მოსთხოვეს, ტერორის პოლიტიკაზე ხელის აღება, ბეჭდვითი სიტყვის დევნის შეწყვეტა და მთავრობის ყველა სოციალისტებისაგან შედგენა. ბოლშევიკები ნელ-ნელა სთანხმდებიან.

ლენინის საქმე

„ედინსტვო" იუწყება: ბოლშევიკებს მთლად მოუსპიათ ის საქმე, რომელიც ლენინის შესახებ სწარმოებდა.

სამხედრო ნაწილის დაშლა

ბოლშევიკების მიერ პეტროგრადის სამხედრო უფროსად დანიშნულმა მურავიოვმა ვოლოგდაში მიმავალ ერთ სამხედრო ნაწილის უფროსს უთხრა. „ომი გათავებულია, დროებით ზავი უკვე ჩამოვაგდე, ჯარი დაითხოვეთო".

ტროცკის მუქარა გერმანეთისადმი

ტროცკის უთქვამს სამხედრო მინისტრის თანაშემწისთვის, თუ გერმანეთი ზავზე უარს იტყვის, რუსეთის ლაშქარი მას აჩვენებს, თუ რა ძალა შესწევს თავისუფალ რუსეთსაო.

ბანკების ნაციონალიზაცია

მოკლე ხანში გამოაქვეყნებენ ბანკებისა და სასახლეების ნაციონალიზაციის, სახალხო კუთვნილებად გამოცხადების დეკრეტს. საინჟინერო სასახლეში შრომის საქმეების გამგეობა იქნება.

„რეჩ"-ის რედაქციის გარეკა

გაზეთ „რეჩ"-ის სტამბაში მოსულა შეიარაღებული რაზმი და თანამშრომლები და ამწყობები გაურეკავს.

კორნილოვის საქმე

ზამთრის სასახლის დარბევის დროს გაუჩინარებულა კერენსკისა და ვერხოვსკის ჩვენება კორნილოვის საქმეში.

გემთა საამშენებლო ქარხნის შეჩერება

ნევის გემთა სამშენებლო ქარხანაზე უსახსრობის გამო მუშაობა შესწყდა.

პავლე ალექსანდრეს ძის შეპყრობა

ცარსკოე სელოში ბოლშევიკებს შეუპყრიათ დიდი მთავარი პავლე ალექსანდრეს ძე.

კრასნოვის შეპყრობა

გიორგობისთვის 3-ს „ნოვაია ჟიზნი" გადმოგვცემს, გატჩინოში შეპყრობილი კერენსკის ერთ-ერთი რაზმის უფროსი გენერალი კრასნოვი გუშინ სმოლნში მოიყვანეს. დაკითხვის შემდეგ სამხედრო სარევოლუციო კომიტეტმა გენერალი კრასნოვი პატიოსან სიტყვის მიცემის გამო განთავისუფლა.

ცარსკოე სელოში

გიორგობისთვის 3-სათვის ცარსკოე სელოში სრული სიმშვიდე ყოფილა. მაღაზიები გაღებულია. მატარებლებს პავლოვსკამდე უმოძრავიათ.

ჯავშნიანი მატარებლები პეტროგრადისკენ

სრულიად რუსეთის რკინის-გზის მოსამსახურეთა კავშირს, გიორგობისთვის 2-ს, შუაღამის 2 საათზე მიუღია ცნობა: პეტროგრადისკენ ჯავშნიანი მატარებელი მოდისო. ჯავშნიანი მატარებელი შეიარაღებულა ყოფილა ზარბაზნებით და ტყვიის მფრქვევლებით. ჯარი ნოვგოროდიდან გაჰყოლია. რკინის გზის კავშირს ბრძანება გაუცია—ლიანდაგი აჰყარეთო.

დეკლარაცია ერთა უფლებების შესახებ

მუშათა და გლეხთა ოქტომბრის რევოლუცია დაიწყო საყოველთაო განთავისუფლებით.

თავისუფალნი არიან გლეხები მემამულეთაგან, ვინაიდან აღარ არსებობს ამიერიდან მიწის კერძო საკუთრება. თავისუფალნი არიან ჯარისკაცნი და მეზღვაურნი თვითმპყრობელ გენერალთა ბატონობისაგან, ვინაიდან გენერლებს თვითონვე ამოირჩევენ და გადააყენებენ კიდეც, თუ კი ამას საჭიროდ დაინახავენ. თავისუფალნი არიან მუშები კაპიტალისტთა თვითნებობიდან, ვინაიდან შემოღებული იქმნება მუშათა კონტროლი ყველა ფაბრიკა-ქარხნებზე. ყოველი ცოცხალი და სიცოცხლის უნარის მქონე განთავისუფლებულია საზიზღარი ბორკილებიდან.

დარჩნენ მხოლოდ რუსეთის შემადგენელი ერები, რომელნიც ითმენდნენ და ითმენენ თვითნებობის მარწუხებს. აი, ახლა ამათ განთავისუფლებისკენ უნდა იქმნეს მიპყრობილი დაუყოვნებლივ მართვა-გამგებლობის ყურადღება და ერთხელ და უკანასკნელად ცხოვრებაში განხორციელებულ უნდა იქმნეს.

ცარიზმის დროს რუსეთის შემადგენელ ერებს ერთმანეთს უსისიანებდნენ. უკვე ვიცით შედეგები ასეთი მართვა-გამგებლობის კასტებისა: ერთურთის დარბევა-აწიოკება, ამოხოცვა და მონობა, ერთა დაუსრულებელი მონობა.

ამ საზიზღარს პოლიტიკას ელება ბოლო და არც თუ როდისმე უნდა დაბრუნდეს იგი. ამიერიდან ასეთი პოლიტიკა უნდა შეიცვალოს ნებსით, კეთილსინდისიერ და რუსეთის ერთა პატიოსნურ კავშირად.

იმპერიალიზმის დროს, თებერვლის რევოლუციის შემდეგ, როდესაც ძალაუფლება კადეტთა ბურჟუაზიის ხელში გადავიდა, ერთა ერთურთის მისისიანების პოლიტიკა შეიცვალა რუსეთის ერთადმი მშიშარა უნდობლობის პოლიტიკად, რასაც მოჰყვა უმზგავსი პროვოკაცია. ასეთს კადნიერს საქციელს ხშირად ჰფარავდნენ მაღალფარდიან სიტყვებით „ხალხთა თავისუფლება", „ხალხთა ერთობა". ამ პოლიტიკის შედეგიც ვიცით: ხალხთა შორის ეროვნული შუღლის ჩამოგდება და ერთურთისადმი ნდობის დაკარგვა.

ასეთს უღირს პოლიტიკას სიცრუისას და პროვოკაციისას ბოლო უნდა მოეღოს. ამიერიდან იგი უნდა შეიცვალოს ახდილ და პატიოსან პოლიტიკად, რომელიც რუსეთის ხალხთა შორის დაჰბადებს ნდობას და კეთილგანწყობილებას.

მხოლოდ ასეთ ნდობის შედეგად შეიძლება დაიდოს მტკიცე და ურყევი რუსეთის ერთა კავშირი.

მხოლოდ ასეთ კავშირის შემდეგ შეიძლება რუსეთის ერთა მუშებისა და გლეხების მტკიცე შეღუღება, რომელიც ჰელგამს იმპერიალისტ-ანექსიონის ბურჟუაზიის ყოველგვარ მადის გასნას.

საბჭოთა ყრილობამ ივნისში გამოაცხადა რუსეთის ერთა თვითგამორკვევის უფლება, ხოლო საბჭოთა მეორე ყრილობამ ოქტომბერში დაამტკიცა ერთა ეს ურყეველი უფლება უფრო გადაჭრით და ნათლად, ვიდრე პირველად.

ასრულებს რა საბჭოთა ყრილობის ნების ყოფას, ხალხთა კომისრების საბჭომ გადასწყვიტა თავისუფლად იმოქმედოს შემდეგის საფუძვლებით:

1) რუსეთის ერთა თანასწორობა და სუვერენობა.

2) რუსეთის ერთა თვითგამორკვევის უფლება სრულ განცალკევებამდე და საკუთარ სახელმწიფოს დაარსებამდე.

3) მოისპოს ყოველგვარი ეროვნული და ეროვნულ-რელიგიური უპირატესობანი და შეზღუდვანი;

4) რუსეთის მოსახლე პატარა ერთა და ეთნიური ჯგუფთა თავისუფალი განვითარება.

ამ დებულებიდან გამომდინარე გამომუშავებული იქნება კერძო დეკრეტები, რაწამსაც შესდგება ეროვნებათა საქმის კომისია.

რუსეთის რესპუბლიკის სახელით ხელს აწერს ეროვნებათა საქმის სახალხო კომისარი იოსებ ჯუღაშვილი—სტალინი.

ხალხთა კომისრების საბჭოს თავმჯდომარე ვ. ულიანოვ-ლენინი. 2 ნოემბერი 1917 წ.

მოსკოვში

საერთო მდგომარეობა

პირველი ცნობები იმის შესახებ ვითომც არტილერიას დიდი ზარალი მიეყენებინოს საერთოდ მოსკოვისათვის სინამდვილეს არ შეესაბამება. კრემლში არც ერთი ტაძარი არ დაზარალებულა საგრძნობლად. უმნიშვნელოდ დაზარალებულია ჩუდოვის მონასტერი, ვასილ ნეტარის ტაძარს დაზარალებული აქვს ერთი კუთხე. ცნობები მიძინების ტაძრის შესახებაც მეტად გადაჭარბებულია. ის ხმები, ვითომც ერმიტაჟიდან და ალექსანდრე მესამის მუზეუმიდან გადმოტანილი ეროვნული საუნჯე დაღუპულიყოს—ხმებად რჩება. ცხოვრება თანდათან წესიერ კალაპოტში დგება. ბოლშევიკების შორის ისეთივე განხეთქილებაა, როგორც პეტროგრადში. ზოგნი ლენინისა და ტროცკის მომხრეებად გამოდიან და ტერორს საჭიროებად მოითხოვენ მანამდის, სანამ ახალ მთავრობის უარმყოფელებს სასურსათო ბარათებსაც კი არ მოუსპობენ—ზოგნი კი შეთანხმების მომხრენი არიან.

უკანის ოლქში

კალედინი და ყაზახობა.

პეტროგრადში სარწმუნო წყაროებიდან იუწყებიან, კალედინი ყველა ფრონტის ყაზახებს იწვევსო. ყაზახები დიდის სიამოვნებით სტოვებენ სამსახურს და დონში ბრუნდებიან. ამის გამო სამხრეთ დასავლეთის ფრონტზე ყაზახებსა და ჯარისკაცებს უთანხმოებაც მოსვლიათ. ჯარისკაცებს ზოგან რკინის გზის ლიანდაგი აუყრიათ, რომ ყაზახები არ დაბრუნებულიყვნენ დონში.

გამარჯვებულთა ზეიმი.

მთავრობის ერთგულ ჯარის დამარცხების შემდეგ წითელ გვარდიელები უკან მუზიკით და სიმღერით დაბრუნებულა.

პროვინციაში

გენ. კალედინის წინსვლა.

რკინის გზის კავშირს ატყობინებენ რომ ხარკოვსა და ვორონეჟს გენ. კალედინის ჯარმა ალყა შემოარტყა. ქ. ვიაზმა ყაზახებს ბრძოლით აუღიათ. 25 ათასიან მეცხოვნე ჯარს წინააღმდეგობა გაუწევია, არიან დაჭრილნი და დახოცილნი.

უკანასკნელი დეპეშები

გიორგობისთვის 9-ს ბოლშევიკებმა ხელთ იგდეს სახელმწიფო ბანკის კონტორა. მათ დარჩათ მილიონ ნახევარი ოქრო.

—

ოდესაში ხმები გავრცელდა, რუმინეთმა გერმანელებთან ზავი შეკრაო. რუმინეთი ბოლგარეთისა და ოსმალეთის თანხმობით რუსეთზე გამოილაშქრებს.

—

პეტროგრადში მექარხნეებს ატუსაღებენ.

—

ბოლშევიკები ამ დღეებში გამოსცემენ ჯარისა და ფლოტის დემობილიზაციის დეკრეტს.

—

მოსკოველები ქალაქიდან გარბიან.

—

დროებითი ზავის ჩამოსაგდებათ გერმანელები მოითხოვენ, რუსებმა ასი ვერსის სიღრმით უკან დაიხიონ.

—

თეთრი ზღვით რუსეთიდან უცხოელები გარბიან. მათ დასაცავათ ინგლისელთა წყალქვეშები მოვიდნენ.

—

ბაქოს დეპუტატთა საბჭომ დაადგინა: დაითხოვოს თავდაცვის კომიტეტი და ძალაუფლება საბოლოოდ ხელში ჩაიგდოს.

—

სმოლენსკში მძიმე ზარბაზნების სროლა განახლდა.

გაზეთ „საქართველო"-ს რედაქცია და კონტორა ახალ ბინაზე გადავიდა სასახლის ქუჩა, № 5, თავად-აზნაურობის სახლი, ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის მთავარ კომიტეტთან.

ქრონიკა

თბილისი

მოქალაქენო! კონვერტები არ დარიგდება სახლებში, მათი მიღება შეიძლება მხოლოდ საარჩევნო დარბაზში შესვლის დროს.

საჭიროა ყველა საარჩევნო უბანთან ჩვენი პარტიის წარმომადგენლები იყვნენ [illegible].

ამიერ-კავკასიის მთავრობა. ამიერ-კავკასიის მთავრობის ახალ ორგანოში იქნება შემდეგი განყოფილებანი: შინაგან საქმეთა, ფინანსების, იუსტიციის, სამხედრო და საზღვაო, გზების, განათლება-მიწათმოქმედების, ფოსტა-ტელეგრაფის, სასურსათო, მიწათმოქმედების, მზრუნველობის და საკანტროლო. ახალ ორგანოს ეწოდება „ამიერ-კავკასიის კომისარიატი".

ინტერპარტიულ საბჭოს სატეხნიკო კომისია, რომელსაც დავალებული აქვს ქართველ საბჭოს მოწვევა, აცხადებს, რომ ვისაც ამ კომისიასთან რაიმე საქმე აქვს, უნდა მიმართოს კომისიის მდივანს დ. ს. სულიაშვილს საღამოს 6—7 საათ. ფრეილინის ქუჩაზე, სახლი № 11, დეპუტატთა საკრებულოში.

ფული და მხედრობა. პეტრო-

გრადიდან ამ ჟამად საერთოდ ფული არ მოდის და სხვათა შორის, სამხედრო უწყებაც არ ღებულობს ფულს. ამის გამო კავკასიის ჯარის მთავარსარდალი გენერალი პრჟევალსკი და კომისარი დონსკოი მოწოდებით მიმართავენ ოფიცრებს, ჯარისკაცებს და სხ. არ შეშინდნენ. ამასთანავე აღნიშნული პირნი იმედს გამოსთქვამენ, რომ ახლო მომავალში ყოველივე დონისძიება იქნება მიღებული ყოველივე საჭიროების დასაკმაყოფილებლად. აგრეთვე პრჟევალსკი და დონსკოი აფთხილებენ მხედრობას, რომ არ დაიჯერონ და ყურადღება არ მიაქციონ კრილენკოს (ბოლშევიკების მიერ უმაღლეს მთავარსარდლად დანიშნულ) მოწოდებას და განკარგულებებს.

◆ **მასწავლებელთა გაფიცვა.** რადგანაც ჯამაგირების მომატების შესახებ წარდგენილი მოთხოვნილებები არ დააკმაყოფილეს სახალხო სკოლების მასწავლებელნი გიორგობისთვის 11 გაიფიცნენ.

◆ **ქართული სახელმძღვანელოები.** წერა კითხვის საზოგადოებამ შეუდგა პროფესორ ალ. ხახანაშვილის „სიტყვიერების ისტორიის" ბეჭდვას. ეს მეორე გამოცემაა დაიბეჭდება 10.000 ცალი. იმავე საზოგადოებამ დაბეჭდა და ჩქარა გასასყიდად გამოვა ს. იაშვილის „ბოტანიკა", ნაწილი მეორე.

◆ **კომპოზიტორი ნ. სულხანიშვილი** გუშინ თელავიდან თბილისს ჩამოვიდა. როგორც ამბობენ, ის მოწვეულია საკათალიკოსო მგალობელთა გუნდის შესადგენად. ბ-ნი სულხანიშვილი ამ მოკლე ხანში ქართულ ეროვნულ კონცერტს გამართავს ქართულ კლუბში.

◆ **სურსათი.** გიორგობისთვის 12—13-ს საგუბერნიო სასურსათო გამგეობამ მიიღო ფქვილი 6 ვაგონი, ხორბალი 7 ვაგონი და ერთი ვაგონი შვრია. ქალაქის სასურსათო კომიტეტმა გადასწყვიტა ჩამოართვას საუბნო სასურსათო კომიტეტებს პურისა და შაქრის ბარათების წარმოება და ცენტრალ სასურსათო ბიუროს გადასცეს.

◆ **კახეთის საკრედიტო კავშირის კრება.** რადგან 19 ნოემბერს შესდგება საქართველოს ეროვნული ყრილობა თბილისში, კახეთის საკრედიტო დაწესებულებათა კავშირის რწმუნებულთა კრება, რომელიც ამავე დღისთვის იყო დანიშნული—გადაიდო განუსაზღვრელ დრომდე.

მხოლოდ 17 ნოემბერს საღამოსთვის კახეთის მეღვინეთა კავშირთ-კავშირის საბჭო თელავში ვაწვევს ამხანაგობათა წარმომადგენლებს ღვინის ვაჭრობის მოსაწყობად.

◆ **საგუბერნიო აღმასრულებელმა** კრებამ გიორგობისთვის 6-ს სხდომაზე დაადგინა: განახლდეს მეცადინეობა იმ სასწავლებლებში, სადაც დაითხოვეს მოწაფეები დამფუძნებელ კრების არჩევნებისათვის. ასეთი საქციელი კრებამ არა პედაგოგიურად ჩათვალა.

◆ **ცარცვა-გლეჯა.** გუბერნიის ყოველ კუთხიდან ცნობები მოდის, რომ ცარცვა-გლეჯა ნამეტნავად გახშირდა.

◆ **კულტურულ განმანათლებელ საზოგადოებათა კრება.** პარასკევს 17 ნოემბერს, საღამოს 7 საათზე ქართულ სამეურნეო ბანკის დარბაზში დანიშნულია სრულიად საქართველოს კულტურულ-განმანათლებელ საზოგადოებათა კავშირის რწმუნებულთა საგანგებო საზოგადო კრება წესდების პროექტის განსახილველად. კრება ინიშნება მეორედ და რამდენი რწმუნებულიც არ უნდა გამოცხადდეს, კრება კანონიერად იქნება აღიარებული, კავშირის გამგეობა დაბეჯითებით სთხოვს რწმუნებულთ დაესწრონ ხსენებულს კრებას და ისეთს მნიშვნელოვან საკითხის განხილვაში, როგორიც არის წესდების პროექტის განხილვა, მონაწილეობა მიიღონ.

ქუთაისი

◆ **ქალაქის ჯანმრთელობის კომისიამ** დაადგინა: 1) რადგანაც ქუთაისის ქუჩებში უპატრონოდ დახეტიალობენ ძროხები, ღორები, და ძაღლები, რომელნიც ქუჩებს, აბინძურებენ ამისთვის დანიშნოს განსაკუთრებული კაცები, რომელნიც უპატრონო ძროხებსა, ძაღლებსა და ღორებს დაიჭერენ, 2) ხილი ქუთაისის ქუჩებში იყიდებოდეს მხოლოდ განსაზღვრულ ადგილებში.

ეროვნ.-დემოკრ. პარტიის მიტინგი

შაბათს, გიორგობისთვის 11, ს ღამის 5 საათზე ქართულ კლუბში ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიამ მიტინგი გამართა. დარბაზში მთლად ხალხით გაიჭედა. პირველად სიტყვა წარმოსთქვა გიორგი გვაზავამ. მქუხარე ტაშით შეჰყვნენ მხცოვან ნიკო ნიკოლაძის სიტყვას. დიდი შთაბეჭდილება დასტოვეს შალვა ქარუმიძემ, გრიგოლ ვეშაპელმა და ლელი ჯაფარიძემ. ხალხი საღამოს 9 საათზე დაიშალა.

ჩვენი საარჩევნო ბიულეტენი

№ 8 Закавказскій Избирательный Округъ № 8

Голосую за списокъ Грузинской Націоналъ демократической партіи	ხმას ვაძლევ ქართულ ეროვნულ დემოკრატიულ პარტიის სიას
№ 8	№ 8
1. Кедія, Спиридонъ Малхазовичъ	1. კედია, სპირიდონ მალხაზის ძე
2. Гвазава, Георгій Бежановичъ	2. გვაზავა, გიორგი ბეჟანის ძე
3. Карумидзе, Шалва Александровичъ	3. ქარუმიძე, შალვა ალექსანდრეს ძე
4. Мачаваріани Іосифъ Константиновичъ	4. მაჩავარიანი, იოსებ კონსტანტინეს ძე
5. Бежанидзе, Сулейманъ Бегъ	5. ბეჟანიძე, სულეიმან ბეგი
6. Церетели, Василій Георгіевичъ	6. წერეთელი, ვასილი გიორგის ძე
7. Вешапидзе, (Вешапели) Григорій Георгіевичъ	7. ვეშაპიძე, (ვეშაპელი) გრიგოლ გიორგისძე
8. Журули, Георгій Дурмишхановичъ	8. ჟურული, გიორგი დურმიშხანის ძე
9. Гордезіани, Георгій Павловичъ	9. გორდეზიანი, გიორგი პავლეს ძე
10. Иваницкій (Ингило) Рафаилъ Александровичъ	10. ივანიცკი, (ინგილო) რაფაელ ალექსანდრეს ძე
11. Кекелидзе, Корнелій	11. კეკელიძე, კორნელი
12. Нижарадзе, Реджебъ Бекъ	12. ნიჟარაძე, რეჯებ ბეგი
13. Торадзе, Александръ Давидовичъ	13. თორაძე, ალექსანდრე დავითის ძე.

ჩვენი პარტიის საარჩევნო ბიულეტენი უკვე დაბეჭდა საარჩევნო ცენტრალ კომისიამ და დაიგზავნა პროვინციაში. შესაძლოა რომელიმე კუთხემ დროზე ვერ მიიღოს ბიულეტენები ან მიღებული რიცხვი არ ეყოთ. ამიტომ უნდა ბილოთ ქაღალდი და თქვენ თვითონვე დაამზადოთ სწორედ ამ ზომის ბიულეტენი, როგორიც დაბეჭდილია. ბიულეტენი ან ხელით უნდა გადასწეროთ და ან დაბეჭდინოთ. სოფლებში ეს ადვილი მოსახერხებელია, რადგან არჩევნები მთელი კვირის განმავლობაში მოხდება. დაიწყება გიორგობისთვის 12-ს და 19-მდე გასტანს.

ეროვნული ყრილობა

გარდა გამოცხადებულ დაწესებულებათა, საქართ. ეროვნ. ინტერპ. საბჭოს დადგენილებით, ეროვნულ ყრილობაზე წარმომადგენელთა გამოგზავნის ნება ეძლევათ აგრეთვე:

ქუთაისის ღარიბ მოწაფეთა დამხმარე საზოგადოებას—1, ქუთაისის საეტნოგრაფიო საზოგადოებას—1, გაზს (სამურზაყანო)—1, აფხაზების სახალხო კომიტეტს—1, ყოველდღიურ პოლიტიკურ გაზეთებს—თითო თითო, ქართულ პოლიტიკურ პარტიებს—თითო-თითო (ორის გარდა).

—

ყველა მოსაწვევ დაწესებულებათ და საზოგადოებათ მოწვევის ბარათები და დეპეშები გაეგზავნათ და ეგზავნებათ, მაგრამ, ფოსტა-ტელეგრაფის მოუწესრიგებლობის გამო, ამ დეპეშებისა და ბარათების მიღებას ნუ მოუცდიან და ახლავე დაიჩქარონ წარმომადგენელთა ამორჩევისა და გამოგზავნის საქმე.

ამიერ კავკასიის დროებითი მთავრობა

გიორგობისთვის 11-ს ქალ. თბილისში მოწვეულ იქმნა საგანგებო თათბირი ამიერ-კავკასიაში დროებით მთავრობის მოწყობის შესახებ. თათბირი დაიწყო სახალხო სახლში 11 საათზე. თავმჯდომარეობს ე. გეგეჭკორი. თათბირს დაესწრნენ საოლქო ცენტრები, მუშათა და გლეხთა დეპუტატები, კავკასიის ლაშქრის დეპუტატები, მუშათა და ჯარის კაცთა დეპუტატთა საბჭოს აღმასრულებელი კომიტეტი, ამიერ კავკასიის საგანგებო კომიტეტი, ქალაქის საბჭოს, ამიერ კავკასიის საზოგადოებრივ დაცვის კომიტეტის, სოციალდემოკრატების (მენშევიკების), ბოლშევიკების, სოც. რევოლიუციონერების, დაშნაკელების, ს. ფედერალისტების, „ბუნდის", მაჰმადიანთა დემოკრატიულ ორგანიზაციების, სრულიად რუსეთის რკინის გზათა, ფოსტა-ტელეგრაფის, პროფესიულ კავშირთა და კოოპერატივების წარმომადგენელნი. ხსენებულ საკითხზე მოხსენება წაიკითხა კავკასიის მხედრობათა კომისარმა დონსკოიმ.

დონსკოიმ აღნიშნა, რომ ბოლშევიკების აჯანყებამ ანარქიის საზღვრები გააფართოვა. მომავალი სიბნელითაა მოცული. ამიერ კავკასია მოწყვეტილია. შველას არც პეტროგრადიდან და არც მოსკოვიდან არ უნდა მოველოდეთ. ამიტომ უნდა ვიზრუნოთ საკუთარ მთავრობის მოწყობაზე. ჩრდილოეთ კავკასიაში უკვე შეუცადნენ ავტორიტეტულ მთავრობის შექმნას. ამიერ კავკასია სურსათის მხრივ დამოკიდებულია ჩრდილოეთ კავკასიაზე და ამ უკანასკნელს ამიერ კავკასიასთან უკონტაქტოთ მუშაობა არ შეუძლიან. დროებით მთავრობის მოწყობას თვით მდგომარეობა გვიკარნახებს და მისი აუსრულებლობა არ შეიძლება.

მთავრობა ასე უნდა მოეწყოს. ეხლა კანონიერი არჩევნები სწარმოებს. თუ დამფუძნებელ კრებისათვის დელეგატების მიერ არჩეული პირები დამფუძნებელ კრებაზე წავლენ, დანარჩენები, ხალხის ნდობით აღჭურვილი პირები აქ დარჩებიან მთავრობაში. ეს აზრი გაიზიარა შავი ზღვის ფლოტის წარმომადგენელმა. ეს აზრივე გაიზიარეს ყველა დამსწრეთ გარდა ბოლშევიკებისა. ბოლშევიკების წარმომადგენელმა ფ. მახარაძემ საოლქო მთავრობის მოწყობა კონტრ-რევოლიუციონურ აქტად გამოაცხადა, ამასთანავე სცდილობდა დაემტკიცებინა, ვითომც ამიერ კავკასიაში სრულებითაც არ არის საჭირო დროებით მთავრობის მოწყობა. ბოლოს დასძინა: ამბობენ, სამოქალაქო ომი სწარმოებსო. არავითარი ასეთი ომი არ არის. ომობენ მხოლოდ ნამდვილი რევოლიუციონერები და კონტრ-რევოლიუციონერები, და აგრეთვე მენშევიკები და სოციალისტ-რევოლიუციონერები ამ უკანასკნელებს უერთდებიან. ფ. მახარაძის წინააღმდეგ ილაპარაკეს: სოციალისტ - რევოლიუციონერმა ლუნკევიჩმა და ჟუღელმა (ბოლშევიკებს ჩამოშორდა) და სოც.-ფედ. ქარცივაძემ ამ უკანასკნელმა მთლად გაიზიარა დონსკოის პროექტი მთავრობის შესახებ.

) ყვა წარმოსთქვა ნოე ჟორდანიამ. მან განაცხადა, ფ. მახარაძემ მთლად გადაგვახვევინა თემას. მენშევიკების სახელით ვაცხადებ რომ ჩვენ დონსკოის პროექტს ვიზიარებთ. მდგომარეობა გვიკარნახებს საკუთარ მთავრობის შექმნას. იგი მთავრობა დროებითი მთავრობა იქნება. ის გაატარებს ფინანსიურ, სასურსათო და სხვა და სხვა ზომებს ზურგისა და ფრონტის სახსნელად. ჟორდანიას სიტყვას მქუხარე ტაშით შეეგებნენ. დასასრულ მიღებულ იქნა შემდეგი რეზოლიუცია: რადგან არ არსებობს ყველას მიერ მიღებული ცენტრალი მთავრობა, და შესაძლოა ანარქიამ ამიერ კავკასიაშიც იჩინოს თავი, ამასთან რადგან გადასაწყვეტია მთელი რიგი საზოგადო, ეკონომიური და ფინანსიური საკითხები, რომელთა გადაწყვეტაზე დამოკიდებულია ამიერ-კავკასიის ბედი. თათბირმა დაადგინა:

1) ვიდრე დამფუძნებელ კრების არჩევნები დასრულდებოდეს ამიერ-კავკასიას განაგებდეს საზოგადოებრივ დაცვის კომიტეტი. კომიტეტში შედიან ამიერ-კავკასიის ყველა ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

2) არჩევნების შემდეგ დროებით მთავრობის მოწყობა, მისი შემადგენლობა დაევალოს არჩეულ პირებს შემდეგ პირობებით.

ა) ადგილობრივ საოლქო პოლიტიკის შემოღება, სრულიად რუსეთის დემოკრატიასთან კავშირით, საერთო სახელმწიფოებრივ საკითხების გადაწყვეტა.

ბ) ადგილობრივ მიმდინარე საკითხების ავტონომიური გადაწყვეტა.

გ) ამიერ-კავკასიის სრულიად რუსეთის სრულ უფლებიან დამფუძნებელ კრებამდის მიყვანა ანდა იმ მომენტამდე—სანამ შესდგებოდეს ყველას მიერ მიღებული რევოლუციურ-დემოკრატიული მთავრობა.

ვ) თავის მოქმედებაში უნდა ეყრდნობოდეს საოლქო და მუშათა და ჯარის კაცთა დეპუტატების ადგილობრივ საბჭოებსა და თვით მართველობათა ორგანოებს.

ქართველნო!..

დღევანდელი რუსეთის შინაურ „მტერთა" ცდა თითქოს მარცხდება და უფსკრულის პირს მიყვანილი დიდი სახელმწიფო თავისი ერის დამფუძნებელი კრების კარებს უახლოვდება... რამდენად მიზან შეწონილი, ან კანონიერი იქმნება დამფუძნებელ კრების ქვორუმი, არავინ იცის, არც თუ დიდი იმედი გვაქვს, მაგრამ ის, რაც მისთვის მზადებამ უნდა მოგვცეს ჩვენთვის ბევრი რამის მომასწავებელია: ახალი საქართველო დღეს პირველად ღებულობს იმ კეთილშობილთა რიცხვს ვინც ესოდენ ტანჯულ სამშობლოს ბედნიერება უპირველეს მიზნად დაისახეს; სამშობლოს კერის ცივი ნაცრის ზედა პირი დღეს პირველად გადაიხსნება და მის ქვეშ მიყუჟვად შენახული ნაღვერდალი ანაპერწკლდება, სხივებს გაშლის.—დიდია საჭიროება ამ ნაპერწკლის მძლეობისა, დიდია სურვილი და ლოდინი მის მიერ ერის გაცისკროვნებისა,—და ვისაც საქართველოს ძოწეული სხვათა ტლანქი ქუსლის გასათელად არ უნდა, ვინც საქართველოს თავისუფლებაში მთელი ერის სამართლიანობის განტკიცებასა ჰხედავს, იგი ზნეობით აღიჭურვება და ამ იდეისათვის მებრძოლ ეროვნულ-დემოკრატიულ მიმართულებას ამ სფეროში უპირველესად დასახავს...

რუსეთის „ძლევა მოსილება" იფუშება; მაშინ ზეიმით მიღებულ თავისუფლებისათვის ათიოდე კაცის სისხლს არავინ არადა სთვლიდა, დღეს კი მისი სულის ჩამდგმელი ერთმანეთსა სჭამენ, მისი პირისუფალნი თმის უკანასკნელ ღერებს იწიწკნიან და ბასრი ბრჭყალებით ერთმანეთს დაწვებს სცრავენ...

ერთობ ძნელი გახდა მათი მორიგება.

საქართველოს შვილნი კი ამ დროს ერთი-მეორეს ვეღარა სცნობენ; ერთი სხეული ათ სახეობას იღებს; ერის სიყვარულის კოშკი სხვა და სხვა კედლებად იყოფა და მათ შორის ჩნდება ტიხარი, [illegible] გზად საზღვრებს [illegible] გადმოცემულ გაჩმს თვით ქართველნი საზღვრებს უმცირებენ; ერისა და პიროვნების საკუთრებას არარაობის მცნებად ჰსახავენ და გადამთიელთა ფეხქვეშ აქცევენ...

და თუ ჩვენს თავს დღეიდან უფრო არ ვუპატრონეთ, საქართველოსაც რუსეთის ბედი მოელის. ძალზე მწარეა ამის მოსმენა, მაგრამ გვეყურნეთ ცრუ იმედიანობის მფარველი და ვისაც გულს უწყლავს ძალთა გათიშვა, ვინც ჩვენს მოძულეთ აღგილის ჯოჯოხეთში ფთმობს, ხოლო სამშობლოს მოსიყვარულესათვის სამოთხეური ნეტარება სწყურია, ვისაც სხვის სიხარულთან თავისი სიხარულიც ჰყვარს, იგი ეროვნულ დემოკრატებს მხარს დაუჭერს და ხმას მისცემს მის სიას № 8-ს...

საქართველოს საზღვრების მიწერულს ბედნიერების სხივი ოდნავ კიდევ აკრთობს, ამ საზღვრებში აღზრდილნი ამ სხივის მცირებას უმეტესად უნდა ჰხედვიდნენ,—და თუ ეს ასეა, არა წმინდად რუსეთის დამფუძნებელ კრების იდეისათვის, არამედ საქართველოს გაპობილ სხეულის მთლიანობისათვის, ხმა მივსცეთ სიას № 8-ს...

მიხ. ხერხეულიძე.

მომეცი ხელი

— შენ მშიერი ხარ, გცივა გწყურია... ოფლს მუდამ ანთხევ, მაგრამ სხვას აძღობ, სხვას აკოხტავებ, სხვის ოჯახს აძლევ ბედნიერებას... შენი შრომით სხვა მხიარულობს, შენ დაგცინიან, გათამაშებენ მაიმუნივით, შენ იცან თავი!.. აღდექ და შეებრძოლე მუხანათობას!..

— მე უძლური ვარ, მონა მშიერი!..

— და ჩვენ კი ვინ ვართ?!.

განა მტრის მიერ დევნილი არა ვართ, ჯაჭვის სიმძიმე ჩვენ გვასიცოცხლებს... მონათა შორის ჩვენც მონანი ვართ!.. იქ კი შეხედე თავისუფლებას იგრძნე შენ მისი სიდიადე... შეხედე კედლეც ქვეყანას, დღეს ვინ იმონებს, ვინ ინაწილებს შენს კუთვნილებას, ვის ემონება შენი დედმამა, შენი ძმა და შენი მეუღლე... ვინ დათარეშობს პაპათა ძვლებზე, ვინ ბილწავს წმიდათა წმიდას... შენ ეს მითხარი, შენია თუ არა ის ქვეყანა, რომელსაც განგებისაგან სამშობლო ჰქვიან!?.

— დიახ, ჩემია იგი, ჩემი იყო და ჩემი იქნ...

— შენი იყო, მაგრამ შენი დღეს აღარ არის. დაუდევრობამ და ძილმა შენმა იგი სხვას მისცა შესაბილწავად და სათამაშოდ. მაგრამ ეს ხომ უკანონოა... მისი არსება ხომ მაინც „შენ" ხარ... მაშ აღსდეგ, მონავ, შენი უფლება დღეს აღიდგინე.

— მე ძალა არ მაქვს, ბორკილი მადევს.

— შენ ენაც არ გაქვს. იგიც წაგართვეს... შენი სული მონობის ყუთში გამოამწყვდიეს და სახელად „მონა" გიწოდეს...

— მომეცი ხელი, მე ვდგები მკვდრეთით.

მ. სარჩელი

გახსოვდეთ!

(არჩევნებისთვის).

იცოდეთ, რომ ერთად-ერთი ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია იცავს მედგრად თავის სამშობლოს ინტერესებს. მხოლოდ ეს პარტია ჩასწვდა ქართველ ადამიანის სულის კვეთებას. ქართველი ერი ამ ჟამად „ყოფნა არ ყოფნის" საკითხს განიცდის. „ან ეხლა—ან არასოდეს", „ან ჰო—ან არა", მრავალ ტანჯულ და წამებული სამშობლოს მზე ნელ-ნელა ამოდის! მიმქრალი შარავანდედი ისევ ბრწყინდება. ჩამოირეკება თავისუფლების ზარი —ჩვენ ზურმუხტოვან მდელოზე და „ცა ფირუზის" სიხარულ ჩანგის სიმებს მოგვიძღვნის. მხოლოდ იცოდეთ, ქართველებო! ყოველივე ეს თქვენზე იქნება დამოკიდებული. მხოლოდ მაშინ განახორციელებთ თქვენი სამშობლოს თავისუფლების იდეას—რომელსაც წარსდგებით წინ და ხმა მაღლა მოითხოვთ თქვენი სამშობლოს ჭრილობა-იარათა განკურნება-გამთელებას. კარგად გახსოვდეთ ჩვენი პარტიის პროგრამის ძირითადი დებულებანი. არ უღალატოთ, არ შესცდეთ, არ შეუსტუვდეთ. არ დაივიწყოთ რომ მხოლოდ ჩვენი პარტია დაიცავს თქვენს კერძო საკუთრებას. იცოდეთ—კერძო საკუთრება, ჩვენ დაქვეითებულ ეკონომიურ ცხოვრებას ერთი ორად წინ წასწევს. კერძო საკუთრება გაგიორკეცებთ თქვენ ენერგიას, შრომა და

დამფუძნებელ კრების არჩევნებისთვის

დარიგება ამომრჩეველს

1) არჩევნები იქნება [illegible] დილის 9 საათიდან 2 საათამდე.
2) [illegible]
3) [illegible]
4) [illegible]
5) [illegible]
6) [illegible]
7) [illegible]
8) [illegible]

თბილისი დაყოფილი იქნება ორმოცდა ოთხ საარჩევნო უბნად, სადაც თითოეულ მოქალაქე ბინადრობის-და მიხედვით უნდა გამოცხადდეს თავისი მოქალაქეობრივი ვალის მოსახდელად.

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible] (ბ [illegible] ქ. № 52).
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]
13. [illegible]
14. [illegible]
15. [illegible]
16. [illegible]
17. [illegible]
18. [illegible]
19. [illegible] (ვერის ქ. № 60).
20. [illegible]
21. [illegible]
22. [illegible]
23. [illegible]
24. [illegible]
25. [illegible]
26. [illegible]
27. [illegible]
28. [illegible]
29. [illegible]
30. [illegible]
31. [illegible] (№ 29).
32. [illegible]
33. [illegible]
34. [illegible]
35. [illegible]
36. [illegible]
37. [illegible] (ლოტკინის ქ. № 24)
38. [illegible]
39. [illegible] (№ 111/2).
40. [illegible]
41. [illegible]
42. [illegible]
43. [illegible]
44. [illegible]

[illegible] თავისუფლებისა, გზა ხსნისა. მიეცით ხმა № 8.

ვ. გარრიკი.

რუსეთის რევოლუცია

რუსეთის რევოლუციის დასაწყისი უნდა ვეძებოთ მის ლიტერატურაში. ჟურნალ „ვესტნიკ ევროპი"-ს სახელოვანმა თანამშრომელ-კრიტიკოსმა ევგენი სოლოვიოვმა დასწერა წიგნი Андреевичъ-ის ფსევდონიმით: „Опытъ философіи русской литературы", სადაც ამტკიცებდა რომ მთელი რუსეთის ლიტერატურა Радинцевъ-დან მოყოლებული უკანასკნელ დღემდე სულ თავისუფლების იდეას ემსახურე- [illegible]

[illegible] თავის რევოლუციონერებმა მოისურვეს თავისუფლების და კონსტიტუციის ქადაგება გაეჩაღებინათ.

რუსეთში იმ ხანებში ფაბრიკები და ქარხნები ცოტა იყო და მუშები ძალას არ წარმოადგენდნენ, ამიტომ ქადაგება გადავიდა სოფლებში. მაგრამ თუ რუსეთის ინტელიგენციამ ვერ შეითვისა ევროპიული თავისუფლება, რუსის გლეხი იმას რას გაუგებდა? და, მართლადაც, მქადაგებელთ იჭერდნენ გლეხები და მიჰყავდათ ბოქაულთან. რევოლუციონერები შეკრთნენ და დაიწყეს ბჭობა. გადასწყვიტეს ხალხი ეამოძრავებინათ ეკონომიურ ნიადაგზე. მაშინ რუსეთში ეკონომიკა ერთობ მარტივი იყო და [illegible]

[illegible]

თავსუდება. მედიდურობა, ვინ იცის, საიდან წარმოიშვა, და შიში კი ზარმაცობის პირმშო შვილია. სწორედ ეს სიზარმაცეა რუსთა ბედისა თუ უბედობის თავი და ბოლო, რამაც განსაკუთრებით მწვავედ იჩინა თავი იაპონიის ომიდან დაწყებული დღემდე. ზარმაცობის უდიდესი გამომჟღავნება გახლდათ ნებისყოფის ხისუსტეში. ეს იყო მიზეზი იმისა, რომ რუსებმა ევროპის მეცნიერება ვერ შეითვისეს, ხოლო მედიდურობამ დაჰბადა სლავიანოფილები და მათი ქადაგება, რომ ევროპა ლპება და რუსეთმა ახალი სიტყვა უნდა სთქვას, და ქვეყანა იხსნას. ამ ქვეყნის ხსნას მოელოდნენ თავიანთ „община"-დან, ე. ი. იმ თემური წეს-წყობილებიდან, რომელიც რუსების სოფლებში იყო, და რომლის ძალით მიწა მთელი სოფლის გლეხობას ეკუთვნოდა და არა კერძოთ თითო გლეხს საკუთრად.

აი ეს რუსების თვისებანი დაედვა საფუძვლად რუსების რევოლუციონერების ქადაგებას. იმათ მოისურვეს მეცნიერების დაუხმარებლივ თავისუფლება შეეთვისებინათ და დაემყარებიათ, ხოლო მიწის დარიგებით თავიანთ „ობშჩინაზე" სოციალიზმი დაეფუძნებინათ.

მაგრამ ბოლოს და ბოლოს გამოჩნდა, რომ რუსის მუჟიკი კერძო საკუთრებას შეჰხაროდა და არა სოციალიზმს, „ობშჩინა" კი ძველი დროის კომუნის ნაშთი გამოდგა, ეხლანდელ დროისათვის სრულებით შეუფერებელი. „ობშჩინნიკები" გაკოტრდნენ და დადგა ალექსანდრე მესამის რეაქციის ხანა. ეს დრო—ოთხმოციან და ოთხმოცდა ათიანი წლები რუსეთში საშინელი დაღვრემილი იყო. მართებლობამ სულ ყველაფერი მოსპო. რასაც თავისუფლებისა და თვითმართველობის ნიშან-წყალი ჰქონდა, და გასცა ბრძანება: „наживайся, кто во что гораздъ", ე. ი. გამდიდრდით. ამ ბრძანებამ ერთი სიკეთე უყო რუსეთს: ბურჟუაზია გაჩნდა და გამდიდრდა, ფაბრიკები და ქარხნები გამრავლდნენ, გამრავლდნენ მუშებიც, ხოლო მუშების გამრავლებას კი მარქსიზმის ქადაგება მოჰყვა. მარქსიზმის ქადაგებაზე „ობშჩინნიკებმა" ისევ წამოჰყვეს თავი. კუზიანს სამარე გაასწორებსო, იტყვიან, და რუსების მედიდურებაც უთუოდ კუზზე უარესია. მარქსის სოციალიზმი მეცნიერებაზე იყო დამყარებული და ევროპიდან შემოვიდა. ამან აამხედრა მთელი რუსეთის ინტელიგენცია, ვინც სოციალისტი არ იყო, და ამ გვარი კი უმრავლესობა შეიქმნა. გაჩაღდა დაუსრულებელი კამათი ლიტერატურაში და პერიოდულ პრესაში. მარქსის მოწინააღმდეგენი კვლავ თემურს მიწათმფლობელობას დაეყრდნენ, კვლავ გამოათრიეს არქივიდან ეს ძველის-ძველი კომუნის ნაშთი. ამ ბრძოლით მოიტანეს იაპონიის ომამდე. ხოლო ომის წაგებამ მოძრაობა გამოიწვია 1905 წ., რომელიც უფრო მენშევიკებს უნდა მიეწერო. მაგრამ მარქსისტების მოწინააღმდეგე რევოლუციონერებიც მუშაობდნენ და როცა 17 ოქტომბერს თავისუფლება გამოცხადდა, დიდი პარტია შეადგინეს და ხელი მიჰყვეს კვლავ მიწის დარიგების ქადაგებას.

1905 წლის რევოლუცია სასტიკად დამარცხდა, მაგრამ რევოლუციის ბელადები ქადაგებას მაინც განაგრძობდნენ და... ატყდა საშინელი ომი, დამარცხდა რუსეთი და კვლავ დღევანდელი რევოლუცია. რევოლუციამ გაიმარჯვა, მაგრამ ვინ იყო პირველი მეთაური ამ რევოლუციისა?

რევოლუცია უნდა მომხდარიყო რუსეთში შემოდგომაზე 1915 წ. ზაფხულში, სახელმწიფო საფუთპირო დათხოვილი იყო, და ამ დროს გერმანელთა ჯარებმა მთელი პოლონეთი [illegible]

[illegible] ნერებმა ყველა ვადა გაუშვეს და რევოლუცია მოხდა მოულოდნელად. თებერვლის დამლევს დამშეული რუსის დედაკაცები „ჯანყდნენ პეტროგრადში ![illegible] დამპალი ტახტი იმპერატორისა დაირღვა. რევოლუციონერები საბტად დარჩნენ, გინა მაშინ მოვიდნენ, როცა ანარქიის შიში გაძლიერდა. ამბობენ, რომ პეტროგრადი ანარქიიდან იხსნა ჩვენმა თანამემამულემ კარლო ჩხეიძემ. მაშინ სასწრაფოდ შესდგა მუშათა დეპუტატთა საბჭო; ამათ მიჰბაძეს იქაური გარნიზონის სალდათებმა ისინიც დიდის სიხარულით მიიღეს, რადგან რევოლუციას ჯარისა ეშინოდა. კადეტები და მისი მეზობლები აქაც დაფრთხნენ და ჩამორჩნენ, თორემ ისინი მაშინვე რომ გამოსულიყვნენ, რევოლუციის ინიციატივა ხელში ჩაეგდოთ, საბჭოები საჭირო არ იქნებოდა, საბჭო საჭირო იყო 1905 წ. იმიტომ, რომ მაშინ სახელმწიფო სათათბირო არ არსებობდა. ეხლა კი სათათბიროს უნდა ეღვა თავს სახელმწიფოს მართვა-გამგეობა. მაგრამ ეს არ მოხდა, და მოხდა ის, რასაც ეხლა ვხედავთ,—ძალა ჩაიგდეს ხელში მუშებმა და ჯარის კაცებმა. ისტორიამ იცის ამგვარი მოვლენა; ამას უწოდებენ ოხლოკრატიას. ოხლოკრატიამ კი ათენის რესპუბლიკა დაასხო. რუსეთის ხალხის, მეტადრე გლეხობის, პსიხიკა მომზადებულია ისტორიით,—ჯერ მონღოლების ბატონობის ქვეშ მონობა, და შემდეგ ბატონ-ყმობის საშინელი სასტიკი ინსტიტუტი. მონობაში გაზრდილი ადამიანი კი თავისუფლებას უცბად ვერ შეეჩვევა; ის, როგორც ეგოძობს თავისუფლებას, მაშინვე ძველი ჯავრი და ბოღმა შურისძიებად ექცევა, და შური ძიებამ კი გაბოროტება იცის და სისტიკობა. რუსეთის ხალხში ეს გაბოროტება და სიძულვილი მემამულეებისაკენ არის მიმართული. აქ კი ხელს უწყობს რევოლუციონერების ქადაგება, რომ მიწა უნდა ჩამოერთვას მემამულეებს და მუშა ხალხს უნდა დაურიგდესო.

ამ ქადაგებამ ისე მძლავრად დაიპყრო რუსეთის გლეხობა, რომ მათი დაწყნარება შეუძლებელია ამ ზომის შეუსრულებლათ. მაგრამ განა ეს დააწყნარებს გაბოროტებულს და აფორიაქებულს ბრბოს?

ვთქვათ, მემამულეებს მთელი მიწა ჩამოართვეს და გლეხობას დაურიგეს. ეს მიწა ისე ცოტაა, რომ თითო ოჯახს და არა სულს შეხვდება ერთი ან ორი დესეტინა. ეს კი გლეხობას ვერ დააკმაყოფილებს, მაშასადამე, დამშვიდებაც შეუძლებელია. თუ ერთ-ერთ კლასს საკუთრება ჩამოართვეს, საკუთრების ინსტიტუტი, პრინციპი შეირყა, მაშინ მეორე და მესამე საკუთრებაც საშიშროებაშია. გლეხობა ერთი მეორეს დაერევა, რადგან შიგა და შიგ ბევრია მდიდარი გლეხი, და გლეხობის შური და შული ყველაზე უწინ მეზობელს ეცემა. რუსეთი თავისთავად ვერ დაწყნარდება და ვერ დალაგდება ათი წელიწადი მაინც. ნუ დავივიწყებთ, რომ 1905 წ., რევოლუციის დამარცხების შემდეგ აგრარიების დაწყნარებას ხუთი წელიწადი მოუნდა.

გერმანელები ამბობენ, რომ რაც უნდა ბევრი მიწა უნდა მისცე რუსის გლეხს, მაინც მშიერი იქნება, რადგან ზარმაცია და ცოდნაც არა აქვს, მიწის დამუშავება არ იცისო. იმასაც ამბობენ, რომ ამ ბოლოს დროს გერმანელებმა ერთი კვირის განმავლობაში სამაგალითო წესიერება დაამყარესო. უნდა ვიფიქროთ, რომ მთელი რუსეთის დამშვიდება მოწყობა უცხოელებს ხვდება წილად, და ისინიც ამაში დაინტერესებული არიან, რადგან ბევრი მილიონები უცესხებიათ რუსეთისათვის.

ბ. გამსახურდია

კორესპონდენცია

სამურზაყანოდგან

ცარცვა-გლეჯამ ეპიდემიური ხასიათი მიიღო, დღე ისე არ გავა, რომ ადამიანმა არ გაიგონოს აქა და იქ ესა და ის მოჰკლესო, ესა და ის გაძარცვესო. ამ ბოლო ხანებში ხელ აღებულმა ბრბოებმა უპირველეს ყოვლისა მოჰკლეს სამურზაყანოს კომისარი ცნობილი სოციალ-დემოკრატიული მოღვაწე კონს. შემდეგ, როდესაც ის გმირულად შეებრძოლა ზუგდიდის გზაზედ ყაჩაღებს დილიჟანების გზაზედ, ამ დღეებში კიდევ მოჰკლეს მისი ამხანაგი ბარდებელი ვაჟაია, რომელმაც საჯაროდ დაჰკმო ყაჩაღთა თარეშობა და მოუწოდა ხალხს სასტიკი ზომები მიეღო მათთან საბრძოლველად. ამ უკანასკნელს ღამით სახლიდგან გამოსვლის შემდეგ გააყრევინეს თურმე სული. მაგრამ ამით არ გათავდა საქმე. 28 ამ თვისას ზუგდიდიდგან შემოესია სამურზაყანოს მთელი ბრბო ყაჩაღებისა, რომელთაც თარეში ჯერ ისევ ზუგდიდის მაზრაში დაეწყოთ. აქ დასცემოდნენ სოფელს კახათში დაუკნებს და აფთიაქს, წაერთმიათ რაც კი რამ ფულად გააჩნდათ თურმე ვაჭრებს და შემდეგ გამოირეკავ შვიდი რჩეული კაცი და ტყვეთ წაიყვანეს სამურზაყანოსაკენ. მათ ფეხდაფეხ დაედევნენ მილიციონერები და ყაზახები, მაგრამ ყაჩაღებმა მოასწრეს მდინარე ინგურში გასვლა და ტყეებს თავი შეაფარეს. მდევრებმა მიაგნეს მათს კვალს და თოფი დაუშინეს, რის გამოც ყაჩაღებმა მიატოვეს ტყვეთ წამოყვანილები და გაიქცნენ. მდევრებლები გაიფანტნენ და გარს შემორტყმა დაუპირეს, მაგრამ ამ დროს თვით ყაჩაღები შემოერტყნენ ამხანაგებს ჩამოშორებულს და წინ წამძღვრეს მილიციის უფროსს და უეცრად ტყვეთ იგდეს და გაიტაცეს. ყაჩაღები და მილიციონერები ჯგუფ-ჯგუფები იყვნენ მილიციის უფროსისათვის დახმარება გაეწიათ და ყაჩაღთა ხელში არ ჩაეგდოთ რადგანაც ეს მარცხი მათ ბევრს გაიგეს. გამარჯვებულმა ყაჩაღებმა სოფელს გადს ჩამოუარეს და თოფის სროლა აუტეხეს. უცებ გაისმა ხმა ყაჩაღები გადის თავს ესხმიანო, საღამო ჟამი იყო, ფიცხლავ დუქნები დაიკეტა და ყველა შეიარაღდა და გარეთ გამოვიდა ყაჩაღებთან შესაბრძოლებლად. მაგრამ ჩქარა გამოირკვა, რომ ყაჩაღები უკვე ასცდნოდნენ სოფელს და მათს მაგიერ მათი მდევარნი ყაზახები და მილიციონერები მოადგნენ სოფელს, რომელთაც ჩხოლაში ვერას გაუკეთებიათ ყაჩაღების ასავალ დასავლი და სოფელში შემობრუნდნენ.

მეორე დღეს ყაჩაღებმა უკანვე გამოუშვეს ტყვეთ წაყვანილი მილიციის უფროსი და მიიბარეს უკვლო-უგზოთ.

28 ოქტომბერს სახალხო კრებამ სამურზაყანოში, რომელსაც დაესწრნენ [illegible] და რომელნიც მოთხოვდნენ ყაჩაღების უსათუოდ პოვნას და გაცემას, დაადგინა ყველა სოფლებში მოეწყოს შეიარაღებული რაზმები, რომლებმაც მილიციასთან ერთად წინააღმდეგობა უნდა გაუწიონ ყაჩაღებს, აღმოჩენილი ყაჩაღი კანონის გარეშე იქნება ცნობილი და სოფელს რაც უნდა იმას უზამს ყაჩაღს და როგორც უნდა ისე გაასამართლებს.

ზ. ედიელი

რედაქტორი ზაქარია მოზაიძე.

კალენდარი

სამშაბათი, გიორგობისთვის

14

ქართ. წმ. ყ-დ ქებული ფილიპესი. ალებაბ ღამე ქრ. შობის მარხვასა.
კათოლ. წმ. სერაპიონესი.
ხომეხ. წმ. დიმიტრი მოწამესი.
მაჰმად. სე შამბე 11 რიც. საფარა 1336 წ. ჰიჯრისა.
ებრაელ. იომშელიშ 13 რ. ქისლევ 5678 წ. ქვეყ. შექ.

ამიერ-კავკასიის რკ. გზის

მატარებლების მიმოსვლა

(დრო ნაჩვენებია თფილისის)

თბილისიდან გადის:

ბათუმისკენ საფ. № 5, 11,32 დილ.
სამგზ. № 9, 11.28 დილ.
ხაშურ-ბორჯომის. № 19, 3.17 დღ.
„ „ № 17, 8.19 დილ.
ბაქოსაკენ ჩქარ. № 6, 9.51 დილ.
„ საფ. № 4, 8.46 სად.
საქარასკენ სამგზ. № 4.8, 12.15 სად.
„ № 61. 8,18 დილით (მხოლოდ კვირა-უქმით ქასპამდე).
„ № 63.4, 48 ნაშუადღევზე მცხეთამდე.

თბილისში მოდის:

ბათუმიდან სამგზ. № 10, 8.38 დილ.
„ საფ. № 6, 7,41 სად.
ხაშ.-ბორჯ. სამგზ. № 20, 7.57 დილ.
„ სამგზ. № 18, 9.50 სად.
ბაქოდან საფ. № 8, 10 26 დილ.
„ ჩქარ. № 5, 10 20 სად.
ყარს-ჯულფ. საფ. № 3***, 7. 58 დილ.

კახეთის რკინის გზა

თბილისიდან გადის:

სამგზ. № 4, 8.58 დილ.

თბილისში მოდის:

საღამოთი 6.24 წუთ.

ექიმის თანაშემწე

ვანო სამთაშვილი

ღებულობს ავადმყოფებს სად. 4—6 საათ.—ვენერიულ სნეულთა წამლობა, კანქვეშ წამლის შეშხაპუნება. სისხლის ნაკლულით, ნერვებით აშლილთ, სიფილისიანთ და სხ. ელექტრიზაციით წამლობა, მასსაჟი, ყვავილის აცრა და სხ. მისამართი: ფასანაურის შესახ. № 3. (1-ლი სამილიციო ნაწილი).
45—748—თ.

ექიმი

დ. ვ. ჯავახიშვილი

იღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს 5-დან 7 საათამდე.
გუდოვიჩის ქუჩა № 41
ტელეფონის № 14—09

ექიმი

გ. მ. მუხაძე

იღებს სადოსტაქრო ავადმყოფთ საღამოს 5—6 საათამდე კვირა დღის გარდა. მისამართი: დიდი მთავრის ქუჩა № 67; ოფიცერთა ეკონომიურ საზ. შენობის პირდაპირ, სახ. სვანიშვილისა. ტელეფონი № 5—77.
თ—20

კბილის ექიმმა

მამულაიშვილი-ხოდნევისამ

განაახლა

ავადმყოფების მიღება.

10—1 დილით, 5—6 საღამოს, გარდა კვირისა.

ოლდის ქუჩ, № 22.

25—823—22

ექიმი

ა. დ. კეკელია

იღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე საღამოობით 6-დან 8-მდე. კანის, ვენერიულ და ათაშანგით (სიფილისი) (606-ს და 914-ს შეშხაპუნება) ავადმყოფებს. მიხეილის პროსპექტი № 116.

დოქტორი მედიცინისა

მოსე ანთიმოსის ძე

კალანდარიშვილი

უმფროსი ექიმი თბ. კადეტთა კორპუსისა.

ბავშვთა, შინაგან და ქირურგიულ სნეულებით ავადმყოფებს მიიღებს დილის 8—9-მდე საღამოს 5—7.
ტელეფ. № 17—21.

ამიერ-კავკასიის ბანკში

(თბილისი, ლორის-მელიქოვის ქუჩა № 5)

იყიდება

ბანკში დაარსებულ ქართულ ნაღდის ხაზინადარო-საბადოებოთ ხაზღვარების აქციები 1000, 3000, 5000, 10000 და 25,000 მანეთიანი.

დაწვრილებით ცნობები მიიღება: თბილისში, იმავე ბანკში, ბაქოში—საზოგადოების კონტორაში ნორრისტოვის ქ. № 4.
თ—766—33

გამომცემელი ამხანაგობა „საქართველო"